

FORTE PIANO

VIII Festival savremene klavirske muzike

“Muzika (post)jugoslovenskog perioda”

24. i 25. 02. 2022.

JU KULTURNO - INFORMATIVNI CENTAR
"BUDO TOMOVIĆ" PODGORICA

FORTE PIANO
VIII Festival savremene klavirske muzike
24. i 25. 02. 2022.
KIC "Budo Tomović"

"Muzika (post)jugoslovenskog perioda"

24.02.2022.

Velika sala

13:00 Koncert učenika

18:30 Presentacija projekta **"Žene u muzici"**

Učestvuju: Valentina Dutina, Jelena Jovanović i Vesna Damljanović

19:00 Koncert **"Žene u muzici"**

(Valentina Dutina, Isidora Žebeljan, Tatjana Prelević)

Izvodi: Vesna Damljanović

www.kicpodgorica.me

25.02. 2022.

Multimedijalna sala

13:00 Predavanje prof. Dragana Šobajića **"Klavirska muzika u Jugoslaviji"**

Velika sala

19:00 Koncert **"Omaž Miloju Milojeviću"** (1884-1946)

Izvodi: Biljana Gorunović

20:15 Koncert **"Yu-topia"**

(Vito Žuraj, Dino Rešidbegović, Srđan Hofman, Margareta Petrić, Ana Pandevska i dr.)

Izvodi: Marija Mitrović

Muzika (post)jugoslovenskog perioda

(Post)jugoslovenska savremena muzika kao dio kulturnog nasleđa jedinstvenog kulturnog prostora u nekadašnjoj zajedničkoj državi - Jugoslaviji ostavila je bogat i raznovrstan opus djela brojnih kompozitora koji su otkrivali sebe najprije u “romantičnom potvrđivanju nacionalnih identiteta” sve do prve polovine XX vijeka.

Nakon II svjetskog rata jugoslovenski kompozitori se brzo uključuju u savremena razvojna kretanja u muzičkoj avangardi ili se pridružuju nekom od “neoizama” (neoklasicizam, neoromantizam ili neoimpresionizam). Za takav tok razvoja jugoslovenske savremene muzike zaslužne su dvije velike muzičke manifestacije kompozitorskog stvaralaštva: Muzičko bijenale u Zagrebu (osnovano 1961. godine), koje je bilo usmjereno na avangardnu muziku evropskih i američkih autora s ciljem da se domaći kompozitori upoznaju sa savremenim muzičkim jezicima i Jugoslovenska muzička tribina u Opatiji (osnovana 1964. godine) na kojoj su svake godine učestvovali domaći muzički stvaraoci različitih provenijencija. Time su se stekli uslovi da vremenom neki od najuspjelijih domaćih kompozitora učestvuju na međunarodnim festivalima savremene muzike.

Nakon dezintegracije Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u ratovima 90-ih godina, ratne trube su nadjačale plemenite ideje muzičkog stvaralaštva. U tako turbulentnim vremenima razvoj muzičkog stvaralaštva se nastavlja u novoformiranim državama (bivšim republikama SFRJ), gdje stasavaju nove generacije kompozitora i nove ideje. Novostvorene države usmjerene su uglavnom na sebe, a saradnja s drugim državama bivše Jugoslavije na polju kulture i umjetnosti je bilateralnog karaktera, nekad i kroz projekte međunarodnih organizacija koji nastoje da povežu ove države putem kulture i umjetnosti a u skladu s njihovim politikama jačanja saradnje i dobrosusjedskih odnosa.

Tema ovog festivala otvara mogućnost da makar djelimično revalorizujemo jugoslovensku klavirsku muziku, istovremeno da upoznamo klavirsko stvaralaštvo nastalo u postjugoslovenskom periodu s ciljem da damo doprinos obnavljanju kulturnih veza sa državama nekadašnje zajedničke domovine i postanemo bliži umjetničkim idejama i novoj generaciji kompozitora u ovom regionu.

Mira Popović

Osnivačica i umjetnička koordinatorica festivala

Festival savremene muzike Forte piano nastao je prije osam godina na inicijativu Mire Popović u okviru Umjetničke škole za muziku i balet „Vasa Pavić“ u Podgorici, sa željom da se učenicima i nastavnicima ponudi novi repertoar koji bi im omogućio da zavire u svijet savremene muzike. Muzika za klavir dvadesetog (i dvadeset prvog) vijeka je toliko raznovrsna ali ipak neistražena, čak i zapostavljena kod nas, kako u muzičkom obrazovanju tako i na muzičkoj sceni. Zbog toga je naša ustanova podržala ovaj festival, a od ove godine ga organizuje u punom kapacitetu. Susret sa savremenim muzičarima je veoma značajan za muzičare i publiku. Iako su klavirsku muziku u prošlosti razvijali kompozitori i pijanisti svog vremena (kroz epohe klasicizma i romantizma naročito) mnoštvo smjerova moderne i savremene muzike dovelo je do novog klavirskog stvaralaštva koji reflektuje novo vrijeme i nosi novi umjetnički senzibilitet baš kao i oni koji su za nama – umjetnost je refleksija vremena u kojem kompozitori žive, stvaraju i osjećaju svijet oko sebe. Nadamo se da će kroz klavir kao medij savremena muzička estetika osvojiti naš maleni kulturni prostor i omogućiti publici da stekne nova znanja i iskustva u poimanju i slušanju savremene muzike.

Maja Popović

Urednica muzičkog programa

Program

Četvrtak, 24.02.2022.

Velika sala

Koncert učenika 13:00

Učenici osnovne muzičke škole
(UŠMB "Vasa Pavić" i
Muzička škola Bar "Petar II Petrović Njegoš")

Stanojlo Rajičić: Mala svita, III stav

Dorotea Andrijašević, III stav

Klasa: Jelena Krivokapić

Rudolf Matz: Tri proljetnje pjesmice

Br. 1 i 2

Paula Barett Kovač, IV razred;

Br. 3

Ena Ramović, III razred

Klasa Ivona Malešić

Valentina Dutina: Narodna igra (četvororučno)

Aleksandra Martinović i Tea Kalač, IV razred

Klasa: Dragica Perović

Ivo Lotka-Kalinski: Perlipaja

Emma Bogdanović, V razred

Klasa: Irma Marković

Ivo Lotka-Kalinski: Kud si hodil, gde si bil

Sofija Krivokapić, V razred

Klasa: Dragica Perović

Ivo Lotka-Kalinski: Kontradanca D-dur

Rostislav Glazunov, V razred

Klasa: Irma Marković

Dejan Despić: Tigar (Muzička slikovnica-Fauna)

Katarina Slavujević, VI razred

Klasa: Dragana Bakrač

Marko Tajčević: Međumurska igra br. 5

Kalina Jovanović, VI razred

Klasa: Jelena Krivokapić

Dejan Krdžić: Balkanska igra

Sergej Savić, VII razred (Muzička škola Bar)

Klasa: Jelena Dobrković

Senad Gačević: Balada o maslini

Lana Milanović, VII razred (Muzička škola Bar)

Klasa: Jelena Dobrković

Stojan Stojkov: Pastoralna svita

I i III stav

Simonida Savić, IX razred

II stav

Teodora Bulatović, IX razred

IV stav

Marta Prentić, VI razred

V stav

Kosta Oručević, VIII razred

Klasa: Vasilisa Lopušina

Vasilije Mokranjac: Igra br. 3

Sara Ivanović, VIII razred

Klasa: Dragica Perović

Blagoj Canev: Ovčepolska svita

I i II stav

Izvodi: Luka Barett Kovač, IX razred

Klasa: Ivona Malešić

Milivoje Božović: Proljetnja pjesma

Izvodi: Iva Nikčević, IX razred

Klasa: Irma Marković

*Učenici srednje muzičke škole
(UŠMB "Vasa Pavić" i Muzička škola Tivat)*

Zlatko Tanodi: Etida br.1

Izvodi: Milica Rabrenović, I razred

Klasa: Đurđica Vujović

Ivo Josipović: Arlekinska etida

Izvodi: Natalija Korać, II razred

Klasa: Jelena Krivokapić

Ivo Josipović: Uspavanka; Etida kao rondo

Izvodi: Taša Mandić, III razred

Klasa: Jelena Krivokapić

Ivo Josipović: Tokatna etida

Izvodi: Anđela Čuković, III razred

Klasa: Đurđica Vujović

Dejan Krdžić: Nokturno

Izvodi: Dušanka Jaramaz, IV razred

Klasa: Jelena Krivokapić

Dejan Krdžić: Romantični komad; Marš beštija; Balkanska igra

Izvodi: Lola Stanišić, IV razred

Klasa: Dragica Perović

Boris Papandopulo: Etida studija br. 4

Blagoja Bersa: Melanholični komad

Izvodi: Karlo Đurđević, IV razred

Klasa: Oleksij Molčanov

Velika sala

18:30

Prezentacija projekta "Žene u muzici"

Učestvuju:

Valentina Dutina, Jelena Jovanović i Vesna Damljanović

19:00

Koncert "Žene u muzici"

(**Valentina Dutina, Isidora Žebeljan, Tatjana Prelević**)

Izvodi: Vesna Damljanović

Isidora Žebeljan (1967-2020)

Sarabanda

Dark Velvet

Ruski vergl

Umbra

Tatjana Prelević (1967)

Zvuci tišine

Valentina Dutina (1966)

*Bosanska svita **

Koncertna parafraza na narodnu temu "Rosa pade na livade" *

* Kompozicija je napisana za pijanistkinju Vesnu Damljanović.

Isidora Žebeljan (Beograd, 1967–2020) je najprominentniji i najizvođeniji srpski kompozitor na svjetskoj muzičkoj sceni. Studirala je kompoziciju na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu u klasi Vlastimira Trajkovića. Od 2002. je predavala kompoziciju na istom fakultetu, 2006. je izabrana za člana Srpske akademije nauka i umjetnosti (SANU),

a 2012. za člana Svjetske akademije umjetnosti i nauka (WAAS). Pažnju internacionalne javnosti je privukla svojom operom *Zora D*, koja je premijerno izvedena u Amsterdamu 2003. godine, u režiji Dejvida Pauntinja i Nikole Raba. Od tada neprekidno dobija porudžbine značajnih institucija i festivala među kojima su: Venecijansko bijenale, Festival u Bregencu, Fondacija Berlinske filharmonije, Accademia Musicale Chigiana u Sijeni, Italija, City of London Festival, Univerzitet u Kentu, Opera Gelzenkirchen, Njemačka, Holandski kamerni hor, Fondacija Eduard van Beinum i dr. Komponovala je za izuzetne muzičke ansamble: Bečki simfoničari, The Academy of St. Martin in the Fields, Oktet Berlinske filharmonije, kvartet Brodski, Holandski kamerni hor i London Brass. Njene kompozicije se redovno izvode po čitavom svijetu, uključujući i festivale savremene muzike: Festival RAI Nuova Musica, WDR-Musikfest, Settembre musica Milano-Torino, Settimana Musicale Senese, ISCM-festivals, Muzički bijenale Zagreb, Kotor Art, i dr. Njenu muziku izvodili su pored ostalih i Simfonijski orkestar iz Geteborga, Simfonijski orkestar RAI Torino, Filharmonija Janaček i kamerni orkestar “I Solisti Veneti” u Padovi. Često je nastupala kao dirigentica i pijanistkinja.

Ekskluzivni izdavač muzike Isidore Žebeljan je Ricordi-Universal u Milanu. Njene autorske kompakt diskove objavile su diskografske kuće CPO iz Njemačke (2011. i 2015), Oboe Classics iz Londona (2013), MASCOS Records iz Beograda. Takođe je bila jedna od najistaknutijih kompozitorki muzike za pozorište i film. Komponovala je muziku za 40 pozorišnih predstava u svim značajnim pozorištima u Srbiji, kao i u Norveškoj, Hrvatskoj i Crnoj Gori. Na tom polju je osvojila Sterijinu nagradu i nagradu Yustat koju dodjeljuje Bijenale pozorišnog dizajna (dobila je četiri puta za najbolju pozorišnu muziku). Iz kompozitorkinog velikog opusa, pored opere *Zora D*, ističu se opere “Maratonci”, “Dvije glave i djevojka”, “Nahod Simon”, “Simon izabranik”, orkestarska djela “Zujte strune”, “Konji Svetog Marka”, “Escenas picaras”, “Selište”, koncertantna muzika Rukoveti, pet pesama za sopran i orkestar; Nove Ladine pesme, za sopran i gudački orkestar; Igra drvenih štapova, za hornu (ili engleski rog) i gudački orkestar; Frula i flamingosi, koncert za klarinet i orkestar; Tri čudne ljubavi, koncert za violinu i kamerni

orkestar; kamerna muzika *Pesma putnika u noći*, za klarinet i gudački kvartet; *Polomka kvartet*, za gudački kvartet; *Simon i Ana*, svita za violončelo i klavir; *Klin-čorba*, za instrumentalni oktet; *Girotondo* za dva saksofona, udaraljke, klavir i kontrabas; vokalna muzika: *Latum lalo* i *Psalm 78*, za mješoviti hor; *Pep it up*, fantazija za sopran i kamerni ansambl; *Kada je Bog stvarao Dubrovnik*, za mecosopran i gudački kvartet; klavirska muzika: *Umbra*, *Il Circo*.

Sarabanda je komponovana za ljubavnu scenu iz drame *Prljave ruke* Žan-Pol Sartra, koja je 2000. godine, postavljena u Jugoslovenskom narodnom pozorištu u Beogradu. Dostojanstvena dirljivost ove minijature jeste odjek španske renesansne muzike u prizmi kompozitorkine osobene melodike, ostvarene harmonskim sredstvima, na ostinantnom ritmu u basu. Ni ovdje, kao ni u drugim Isidorinim kompozicijama, svjest o muzičkoj prošlosti nije pokušaj njenog oživljavanja, već samo sloj stvaralačkog temelja od kojeg se razvija drugačiji, nov muzički jezik. Ovo je jedna od najpopularnijih i najizvođenijih Isidorinih minijatura – samo u inostranstvu je izvedena preko trideset puta, i to u Holandiji, Italiji, Španiji, Njemačkoj, Austriji, Poljskoj, Češkoj, Hrvatskoj, SAD i Alžiru, a njeni snimci objavljeni su na nekoliko kompakt diskova u Srbiji i inostranstvu. O kompoziciji je oduševljeno pisao i jedan od najistaknutijih dirigenata našeg doba, Ser Džon Eliot Gardiner (Sir John Eliot Gardiner). Postoji i u nekoliko verzija za kamerne ansamble.

Dark Velvet (2006), koncertna minijatura za klavir solo, koja nosi podnaslov u spomen Gustavu Maleru, je beskrajna, nostalgična melodija, koja posredstvom kompozitorkine izrazite osjetljivosti i emotivnog sadejstva sa prošlim vremenima, hvata malerovsku sjetu u mrežu sopstvene čarolije.

Ruski vergl (2012) je dio muzike za kultnu postavku Čehovljevog „Galeba“ u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu, u režiji Tomija Janežića. Ova minijatura čuva u sebi tajnu ruske i slovenske melanholiije.

Kompoziciju **Umbra** (1987), Isidora Žebeljan je napisala sa 19 godina. Djelo je inspirisano slikama Đorđa de Kirika, ali i igrama i neuhvatljivošću sjenki. Izvođena je na koncertima u Evropi i Americi.

Borislav Čičovački

Tatjana Prelević (1963) je crnogorska pijanistkinja i kompozitorica. Muzičko obrazovanje stekla je u Crnoj Gori; diplomirala je klavir u klasi prof. Konstantina Boginoa i kompoziciju u klasi prof. Vojina Komadine na Muzičkoj akademiji u Titogradu. Magistrirala je na klavirskom odsjeku u klasi prof. Bernda Geckea na Akademiji za muziku i pozorište u Hanoveru, gdje je od 1997. profesorka kamernе muzike. Osvojila je brojne nagrade na međunarodnim takmičenjima za klavir i klavirski duo: Specijalna nagrada na ARD takmičenju u Minhenu, prva nagrada u Santa Maria Ligure i treća nagrada na takmičenju pod pokroviteljstvom njemačke industrije u Leverkusenu. Bila je stipendistkinja DAAD-a i Dorotee-Erksleben (2003). Od 1997. vodi raznovrsne projekte za novu muziku na Muzičkoj akademiji u Hanoveru, angažovana je kao profesorka za kamernu muziku u okviru Ljetnjeg muzičkog kampa u Barduu (Francuska), a od 2014. i na Ljetnjem kampu za kamernu muziku na Ivanovim koritima. Uvrštena je u grupu od trinaest istaknutih žena, uglavnom naučnica i umjetnica koje djeluju na univerzitetima Donje Saksonije, u okviru projekta „De je Minerva“ iz 2003. godine (Wo ist Minerva) – porudžbina Ministarstva nauke i kulture Donje Saksonije, među kojima je i Marina Abramović. Aktivna je članica Društva za savremenu muziku u Hanoveru (Gesellschaft für Neue Musik Hannover). U saradnji sa tom organizacijom, 2010. godine, inicirala je projekat „Pisma iz domovine“, koji je imao za cilj promociju muzike, umjetnosti i književnosti iz bivše Jugoslavije. Nakon dvije godine, uslijedio je sljedeći projekat „Pisma u domovini“, koji je finansirala fondacija Siemens. Tatjana Prelević je zajedno sa svojom koleginicom kompozitorkom Snežanom Nešić osnovala ansambl Urwerk, koji se uglavnom bavi izvođenjem predstava muzičkog teatra. Od 2012. godine predaje na Univerzitetu u Hildesheimu, odsjek za „World music“ (Svjetska muzika). Tatjanine kompozicije su bile naručene od Ministarstva za kulturu Crne Gore, festivala Kotor Art, Ministarstva za nauku i kulturu Donje Saksonije, Instituta za muziku, pozorište i medije u Hanoveru, Društva za novu muziku u Hanoveru, Landesmuseum u Hanoveru, Festivala za novu muziku u Braunšveju, muzeja „Paula Modersohn-Becker“ u Bremenu. Njena djela su izvodili renomirani ansambli i solisti: Nomos kvartet, Ansambl „Polihimnia“, ansambl „Integral“ i „Novi ansambl“, Ksenija Lukić, Ulrich fon Vrohem, Matijas Klager, Snežana Nešić, Elsbeth Moser, Ksenija Janković, Margit Kern i Juta Rubenake. Autorka je opere

„Girl without hands“, jedne od prvih u savremenoj crnogorskoj muzici.

Djelo **Zvuci tišine** (2021. pet stavova, u izvođačkoj šemi: I - II - IIa - III - IV - V - Va - I) rezultat je intenzivnog čitanja Njegoševe „Luče Mikrokozme“. Sam naziv kompozicije implicira istraživanje ambivalentnosti pojava u nama i oko nas, traženje nečeg što nije dostupno čulima, otvaranje zvučnih arhitektura. Kompozicija zahtijeva od pijaniste izuzetnu prefinjenost u kreiranju zvučne slike kao i izvođačke kvalitete.

Kompozitorica **Valentina Dutina** (1966) je redovna je profesorica na Katedri za Opštu muzičku pedagogiju i Crkvenu muziku i pojanje na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Istočnom Sarajevu (UIS). Kompoziciju je diplomirala u klasi prof. Josipa Magdića (1991), a magistrirala na Muzičkoj akademiji u Istočnom Sarajevu u klasi prof. Dejana Despića (2004).

Njen magistarski rad „Rustikon“ je trostavna kompozicija za orkestar, mješoviti hor, žensku pjevačku grupu i soliste. Djelo je nastalo kao rezultat lične sklonosti prema umjetničkoj transpoziciji folkloru i višegodišnjeg bavljenja interpretacijom autentičnih izvornih pjesama sa ženskim vokalnim ansamblom „Rusalke“, koji je osnovala (1998), i vodi kao umjetnička direktorica. U periodu 1992-2000., radila je u Srednjoj muzičkoj školi „Živorad Grbić“ u Valjevu, kao korepetitorica i profesorica teorijskih predmeta. Od oktobra 2000. angažovana je na Muzičkoj akademiji UIS, kao viši asistent na predmetima Harmonija sa harmonskom analizom i Analiza muzičkog djela, a od 2015. Radi u zvanju redovnog profesora. U toku aktivnog dvadesetogodišnjeg umjetničkog rada, formirala je i vodila ansamble raznovrsne programske i žanrovske orijentacije (tradicionalne, svjetovne i pravoslavne duhovne muzike), kao i autorsku muziku folklornog idioma. Sa vokalnim ansamblom „Rusalke“ (1998-2012), vokalno-instrumentalnim ansamblom „Eho“ (2007) i Ihos (od 2010) ostvarila je preko dvije stotine koncerata (u BiH, Srbiji, Crnoj Gori i Rusiji). Nastupa u okviru različitih umjetničkih programa, nekoliko tv emisija, muzičkih i filmskih projekata i ostvarila značajan broj trajnih snimaka u produkciji različitih medijskih kuća (TV IS, RTRS, HRT3, BHT1 i FTV). Sa ansamblom „Rusalke“ je snimila CD „Rasti, rasti moj zeleni bore“ u izdanju Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva, Istočno Sarajevo, 2006.

Kao dirigentica crkvenog hora Sv. Vladika Nikolaj Žički u Zvorniku je učestvovala na preko tri stotine Liturgija i realizovala desetak cjelovečernjih koncerata, prvenstveno pravoslavne duhovne muzike. Njen stvaralački opus obuhvata djela kamerne, vokalne i horske muzike, kao i muzike za djecu. Kao saradnica postprodukcijske kuće “Beomedia marketing” iz Beograda (2005-2009), komponovala je muziku za nekoliko kratkometražnih dokumentarnih filmova i veći broj muzičkih numera za reklamne spotove. Komponovala je muziku za animirani film “Šupljoglava igla”, realizovan u okviru radionice animiranog filma “Poezija animacije”, održanoj u Istočnom Sarajevu u organizaciji Forum teatra (februar, 2013). Film je nagrađen prvom nagradom na Otvorenom filmskom festivalu OFF Travno (Zagreb, Hrvatska, avgust 2013). Autorka je nekoliko stručnih radova izlaganih na naučnim skupovima i objavljenim u različitim zbornicima radova. Dobitnica je većeg broja nagrada i priznanja za svoj umjetnički i društveni angažman.

Bosanska svita sastoji se od četiri stava programskih naziva:

I stav- Pjesma i svirka;

II stav- Miris zemlje;

III stav- U đul-bašti;

IV stav- Kolo.

Djelo je inspirisano stihovima pjesme Zapis o zemlji bosansko-hercegovačkog pjesnika Maka Dizdara: „Bosna, da prostiš, jedna zemlja imade. I posna i bosa da prostiš i hladna i gladna i k tomu još, da prostiš, prkosna od sna.“ U tim rimama odjekuje imenica Bosna, ne samo njen zvuk nego i njen smisao. „Bosna se rimuje sa samom sobom, što govori o njenoj zagonetnosti, neuhvatljivosti njene tajne, koja se daje samo onima unutar, rimama naznačenog, čarobnog kruga; govori da Bosna nije uporediva ni sa čim izvan sebe i možeš je definirati jedino njom samom“. Refleksija rima i njihov smisao involviran je u muzičku strukturu preko folklornih, melodijskih i ritmičkih intonacija, proisteklih iz arhaičnih muzičkih slojeva. Sadejstvo vibracija riječi i tonova rezultiralo je raznovrsnim muzičkim sadržajima i zvučnim slikama. Arhaična melodika je autentično i raznoliko predstavljena, opora i „posna“ ali i naglašeno sentimentalna, „prkosna od sna“. Ritmička okosnica djela je promjenjiva, u dionicama često suprotstavljena, kruta i gipka, razučena i kompaktna.

Mozaičnost i višeslojnost muzičke fature, bitonalni harmonski odnosi i dinamika raznovrsno nijansiranih harmonskih sazvučja, oslikavaju Bosnu kao zemlju protivrečnosti, krajnosti, kontrasta i ekspresija svake vrste.

Jednoglasna folklorna melodija **Rosa pade na livade**, vodi porijeklo iz Čajniča (BiH) a zapisao ju je etnomuzikolog Ludvig Kuba. Ova dopadljiva i prepoznatljiva melodija, plasirana je kao citat u uvodu kompozicije i predstavlja tematsko jezgro koje se u svom daljem toku razvija i preobražava, prikazujući se u raznovrsnim stilizovanim nijansama i bojama. Opšte karakteristike ove kompozicije su: pokretljiva ritmika, sinkopiranje, polimetrijski odnosi, prozračnost fature i gipka dopadljiva melodika, koja se razvija na temelju jednostavne harmonske progresije.

Ova tema je prvi put korištena kao citat u muzici za dokumentarni film „Odakle si Boso“ (2006), a nakon toga u solo pjesmi napisanoj u dvije varijante i za dva različita izvođačka medija: za vokalno-instrumentalni ansambl (sopran, flautu, violinu i harmoniku) (2012) i za glas i klavir (2021).

Valentina Dutina

Pijanistkinja **Vesna Damljanović** (rođena Đokić, 1986, Nikšić) studirala je na Muzičkoj akademiji na Cetinju u klasi prof. Borisa Kraljevića i Vladimira Bočkarjova. Specijalističke i doktorske studije završila je na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu, u klasi prof. Aleksandra Serdara. Na njenu pijanističku formaciju uticala je takođe i poznata klavirska pedagoškinja Anka Asanović u čijoj klasi je završila srednju muzičku školu. Usavršavala se u okviru majstorskih kurseva i radionica kod uglednih pedagoga regionalne i međunarodne pijanističke scene među kojima su: Jokut Mihajlović, Ninoslav Živković, Kemal Gekić, Mihail Trošičkin, Vladimir Ovčinjikov, Eugen Indić. Dobitnica je velikog broja priznanja i nagrada među kojima se ističu: prve nagrade u kategorijama svog uzrasta na državnim takmičenjima (1997–2003), prve nagrade je na međunarodnim takmičenjima u Šapcu (2000), Nišu (laureat, 2004), treća nagrada i nagrada SOKOJ-a na takmičenju „Petar Konjović“ u Beogradu (2000), Specijalna nagrada za najbolje izvedeno djelo komponovano poslije 1930. godine na Internacionalnom pijanističkom takmičenju „Eastman Young Artist’s Piano Competition“ u Ročesteru (Njujork, 2004).

U okviru VI Šopenovog konkursa „Chopin in memoriam“, u Varni (Bugarska) 2010. godine, nagrađena je sa IV nagradom i titulom Laureata. Na „Takmičenju crnogorskih pijanista - Frederik Šopen“, u Podgorici 2010. godine, ponijela je titulu laureata, koja joj je donijela i koncert na Konzervatorijumu „Paderevski“ u Poznanju (Poljska). Kao najbolji student Muzičke akademije na Cetinju, bila je stipendista Crnogorske akademije nauka i umjetnosti (CANU), Ministarstva za kulturu Crne Gore, opštine Nikšić, Zavoda za međunarodnu saradnju (ZAMTES). Dobitnica je nagrade grada Cetinja, kao i nagrade grada Nikšića.

Kao solistkinja, kamerna muzičarka i klavirska saradnica, Vesna je nastupala u gotovo svim značajnijim salama i na festivalima u Crnoj Gori: „A tempo“ u Podgorici, Budva grad teatar, Septembarski dani kulture u Nikšiću, Ciklus „Mladi crnogorski pijanisti“ u KIC-u Budo Tomović, Festival savremene klavirske muzike „Forte piano“ u Podgorici, Podgoričko kulturno ljeto, Dani muzike u Herceg Novom, Šopenijada u Beogradu, te u okviru Nacionalne koncertne sezone u 16 gradova Srbije i „Piano Summer“ u Vranju. Nastupala je sa Crnogorskim simfonijskim i kamernim orkestrom izvodeći premijerno u Crnoj Gori Drugu simfoniju „Kosovska“ Redža Mulića, Betovenov Treći klavirski koncert i Bahov VI Brandenburški koncert (na čembalu). Njeni koncertni angažmani podrazumijevaju i brojne nastupe u Srbiji i Bosni i Hercegovini, kao i u Hrvatskoj, Albaniji, Bugarskoj, Poljskoj, Francuskoj, Italiji i Americi.

Već šest godina je profesionalno angažovana na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Istočnom Sarajevu, gdje trenutno djeluje u zvanju višeg umjetničkog saradnika. Na VIII festivalu Forte piano pijanistkinja Vesna Damljanović nastupa drugi put, nakon 2020. godine.

Petak, 25.02.2022.

Multimedijalna sala

Predavanje 13:00

“Klavirska muzika u Jugoslaviji”

Prof. dr Dragan Šobajić

Dragan Šobajić je po vokaciji pijanista. Školovao se u Tel Avivu, Beogradu, Zagrebu i Moskvi. Nastupao je u gradovima SFR Jugoslavije (Beograd, Titograd, Zagreb, Zadar, Budva, Skoplje) i SSSR-a (Moskva, Rostov na Donu). U više navrata je snimao za potrebe Radio i TV Beograda i TV Titograda.

U svojim knjigama autor istražuje odnos između muzičkog izvođaštva i srodnih teorijskih disciplina – istorije muzike, pedagogije i psihologije. Među njima se posebno ističu: Temelji savremenog pijanizma (Novi Sad, Svetovi, 1996); Franc List – Stvaralac i izvođač (Beograd, FMU, 2. izd. 2001); Slušanje zamišljenog: Betoven, Šopen, Brahms – Eseji iz klavirske muzike (Cetinje, Podgorica: Muzička akademija, Dom omladine „Budo Tomović“ 1999); Dušan Trbojević – Portret umjetnika (Novi Sad Matica srpska, 2003); Klavirska muzika – O stvaralaštvu, izvođaštvu i pedagoškom radu istaknutih muzičara (Beograd, UMBPS, 2018).

Objavio je niz prevoda tekstova iz oblasti muzičkog izvođaštva i pedagogije, između ostalih: F. Buzoni, Nacrt za jednu novu estetiku muzike; Psihotehnička škola pijanizma – K. Lajmer, J. Levin, J. Hofman; F. Šopen, Nacrt metoda. Prevod najnovije knjige: Sazvežđe Franca Lista – K. Buasje, A. Gelrih, A. Ziloti (Beograd, Službeni glasnik, 2021) donosi svedočenja učesnika masterklasa ovog legendarnog pijaniste i pedagoga.

Dragan Šobajić bio je jedan od pokretača Muzičke akademije u Titogradu. Na Muzičkoj akademiji na Cetinju pokrenuo je magistarske studije iz metodike nastave klavira, a na Muzičkoj akademiji u Istočnom Sarajevu odsjek za klavir i magistarske studije iz metodike nastave klavira. Na Akademiji u Sarajevu pokrenuo je doktorske i magistarske studije iz metodike nastave klavira. Na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu pokrenuo je predmet Istorija i teorija pijanizma (osnovne studije) i Istorija izvođaštva (specijalističke i doktorske studije).

Na festivalu Forte piano, pijanista i muzički pisac Dragan Šobajić gostuje drugi put, nakon 2020. godine.

Velika sala

Koncert 19:00

“Omaž Miloju Milojeviću”

(1884-1946)

Izvodi: Biljana Gorunović

Minijature op. 2

Preludijum

Tuga

Srpska igra br. 1

Srpska igra br. 2

Srpska igra br. 3

Sećanje

Vilinsko kolo

Postludijum

Četiri komada op. 23

Stara priča

Melanholično veče

U suton je ljiljan snevao

U vrtu

Kameje op. 51 (izbor)

Jedan grob na pariskom groblju Per Lašez

Pastorala po Bušeu

Mislilac

Sat koji svira

Prosjak pred crkvom na Božić

Ostavljena

Melodije i ritmovi sa Balkana op.69

Kaži, Jano

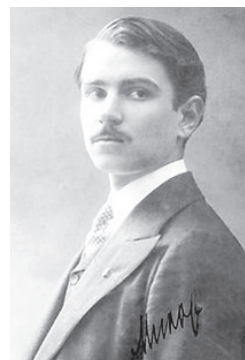
Vrba nad vodom

Mekam, uz saz

Motiv iz Prizrena

Jutro na Kosovu

Deda i devojke

Miloje Milojević (1884-1946) je bio kompozitor, muzikolog, dirigent, pijanista, pedagog i organizator. Prva znanja je stekao sa Isidorom Bajićem u Novom Sadu, a školovanje je nastavio kao Mokranjčev đak u Beogradu. Kompoziciju, dirigovanje, klavir i muzikologiju je studirao u Minhenu, a doktorirao je muzikologiju u Pragu. Pisao je članke u „Srpskom književnom glasniku“, objavio je brojne muzikološke studije i članke, kao i etnomuzikološke radove. Većina njegovih tekstova sabrana je u tri knjige „Muzičkih studija i članaka“ (I, II, III), a osim ovih knjiga objavio je i monografiju „Smetana, Život i rad“ (1924) i „Smetanin harmonski stil“ (1926). Takođe je napisao udžbenik „Osnove muzičke umetnosti“. Bio je istaknuti pedagog, predavao je u Srpskoj muzičkoj školi (današnja škola “Mokranjac”). Nastupao je kao pijanista, dirigent i rukovodilac akademskog orkestra.

Milojević je prošao kroz tri stvaralačke faze koje se poklapaju sa opštim tendencijama razvoja srpske muzike tog doba. U prvoj etapi, u godinama sazrijevanja do 1924. (prva 33 opusa), ovladao je pozno romantičarskim umjetničkim jezikom, njegujući njegove tipične odlike u instrumentalnoj, simfonijskoj i vokalno-instrumentalnoj muzici. U drugom periodu rada od 1924 do 1939. njegov stvaralački izraz su snažno obilježili elementi impresionizma i ekspresionizma. Posle 1939. godine zreli period Milojevićevog stvaralaštva odlikuje sinteza dotadašnjih iskustava i pojava jedne posebne stvaralački originalne interpretacije ideje nacionalnog, koja je bliska folklornom ekspresionizmu. Milojević je naznačajniji kompozitor solo pjesme u periodu između dva svjetska rata. Poznata je njegova zbirka solo pjesama „Pred veličanstvom prirode“ u kojoj se izdvajaju: „Jesenja elegija“, „Japan“, „Nimfa“, „Fetar“, „Ćutanje“, „Zvona“, „Molitva majke Jugovića zvijezdi Danici“. Njegov klavirski opus je obiman i raznovrstan: rane

minijature iz op. 2, zbirka minijatura pod nazivom „Kameje“, ciklus minijatura „Ritmičke grimase“ sa elementima ekspresionističkog jezika, četiri komada za klavir dvije zbirke obrada narodnih melodija „U mojoj zemlji“; ciklusi inspirisani folklornim ekspresionizmom: „Melodije i ritmovi sa Balkana“, „Kosovska svita“, „Povardarska svita“. Takođe je komponovao i simfonijska djela: simfonijska poema „Smrt majke Jugovića“ i druge kompozicije za simfonijski orkestar: „Seoske scene“, „Srpska igra“, „Srpska rapsodija“, „Postanje ljudi“ i dr. Milojević je komponovao i kamernu muziku-gudačke kvartete, sonate, kao i muziku za brojne kamerne ansamble nestandardnog sastava. Milojevićev balet „Sobareva metla“ nastao je u saradnji sa umjetnicima iz kruga beogradskih nadrealista. Simfonijska muzika kao i muzika za balet „Sobareva metla“ pripadaju ranom stvaralačkom razdoblju Miloja Milojevića.

Pijanistkinja **Biljana Gorunović** je rođena 1968. godine u Beogradu. Klavir je počela da uči sa šest godina u Muzičkoj školi „Mokranjac“, gde je završila niže i srednje obrazovanje i kao najbolji diplomac 1984. godine dobila nagradu iz fonda „Smiljka Uzelac“. Kao učenica niže i srednje škole osvajala je tri puta I nagradu na Republičkom i tri puta II nagradu na Saveznom takmičenju. Do 1995. godine, školovala se u Moskvi na Učilištu pri Konzervatorijumu „Čajkovski“, u klasi prof. Larise Mohel. U klasi prof. Gleba Akselroda završila je redovne i postdiplomske studije na Državnom konzervatorijumu „Čajkovski“. Zvanje magistra umjetnosti stekla je na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu 1997. godine, u klasi prof. Jokut Mihailović. Doktorirala je u aprilu 2016. na FMU u Beogradu.

Biljana Gorunović je bila dugogodišnja članica ansambla „Orfej“ Muzičke omladine Beograda. Učestvovala je kao solistkinja i članica različitih kamernih sastava na brojnim koncertima širom Srbije i bivše SFRJ. Nastupala je sa Beogradskom filharmonijom i dirigentom Bojanom Sudićem, sa orkestrom JNA i dirigentom Angelom Šurevim u ciklusu „Mladi za mlade“, sa orkestrima „Gudači Svetog Đorđa“ i dirigentom Petrom Ivanovićem, „Kamerata akademika“ i dirigentom Andrejom Bursaćem, a povodom obelježavanja 120 godina Kolarčeve zadužbine, 65 godina od otvaranja Velike dvorane i 60 godina postojanja Radio orkestra, svirala je sa Simfonijskim orkestrom Radio Televizije Srbije i dirigentom Stankom Šepićem. Nastupala je sa

klarinetistom Aleksandrom Tasićem, violinistom Jovanom Bogosavljevićem, bubnjarem Dragoljubom Đuričićem kao i sa Državnim gudačkim kvartetom „Glinka“ iz Moskve. U Rusiji i bivšem SSSR-u Biljana Gorunović je održala niz solističkih koncerata. Tu je i počela svoju saradnju sa koncertnim pjevačima Ljudmilom Ivanovom, u Moskvi i Ljudmilom Gros, Mirjanom Savić, Jelenom Vlahović, Katarinom Jovanović u Srbiji. Gostovala je u Grčkoj, Češkoj, Njemačkoj, Španiji, Norveškoj, Danskoj, Rusiji. Dobitnica je počasne diplome na Međunarodnom konkursu „Maria Kanals“ u Barseloni 1991. godine. Laureat je II Međunarodnog konkursa Šopenove muzike u Getingenu (Nemačka) 1993. godine. Njeno sviranje na Gala koncertu pobjednika ovog Konkursa snimljeno je i na kompakt disku. Povodom obilježavanja 50 godina od smrti kompozitora Miloja Milojevića, premijerno je izvela ciklus „Kameje“ op. 51, a zatim ih snimila na kompakt disku PGP RTS zajedno sa „Minijaturama“ i „Melodijama i ritmovima sa Balkana“ istog autora. Na rang listi kritičara nedeljnika NIN, koncert posvećen djelima Miloja Milojevića je proglašen za najbolji u 1999. godini. Članica je Udruženja muzičkih umetnika Srbije od 1994. godine. Dobitnica je nagrade Udruženja muzičkih umetnika Srbije za najbolji koncert u 2006. godini.

Svoju pedagošku karijeru ostvaruje na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, kao redovna profesorica na Katedri za klavir; predaje klavir kao glavni predmet i Metodiku nastave klavira. U periodu 2012-2018. bila je šefica Katedre za klavir.

Pijanistkinja Biljana Gorunović nastupa prvi put na festivalu Forte piano.

Velika sala

**20:15 Koncert
“Yu-topia”**

**(Vito Žuraj, Dino Rešidbegović, Srđan Hofman,
Margareta Petrić, Ana Pandevska i dr.)**

Izvodi: Marija Mitrović

Vito Žuraj: Etouffée, za preparirani klavir (2016.)

Dino Rešidbegović: Visiting Speech Therapist, za ozvučeni klavir (2016.)

Ciklus za četiri etide za klavir:

1. Pedal étude
2. Percussion étude
3. Tapping étude
4. Vocal étude

Srđan Hofman: Kroz kutije zvuka 2, za klavir i elektroniku (2016.)

Margareta Ferek – Petrić: I Repeat Myself While Under Stress (2018.)

Ana Pandevska: Dunja i Darin za klavir i elektroniku (2014.)

Yu-topia, svita za klavir, video i elektroniku (2022.)

Kompozitori/izvođači: **Jovana Vojinović, Sara Boričić, Maša Savković, Lena Nenezić, Sara Mišković, Milica Cvijetić, Lara Čekić i Matija Lutovac.**

Elektronika: **Marija Mitrović**

Video: **Matija Mitrović**

Scenografija: **Miloš Novaković**

Vito Žuraj (1979) je slovenski kompozitor rođen u Mariboru. Završio je kompoziciju u klasi Marka Mihevca u Ljubljani, a zatim je nastavio studije u Njemačkoj u klasama Lotara Voigtlandera (Drezden) i Wolfganga Rima (Karlsruhe). Pohađao je master program iz muzičke tehnologije u klasi Tomasa Trogea na Univerzitetu za muziku (Karlsruhe), gdje je stekao veliko iskustvo u tehnologiji i estetiци generisanja elektronskog zvuka. Nakon toga je ostvario saradnju sa Eksperimentalnim studijom SWR u Frajburgu i Institutom za istraživanje muzike i zvuka IRCAM u Parizu. Od 2015. godine predaje kompoziciju i muzičku teoriju na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Ljubljani gdje je i osnivač Akademskog studija elektronske muzike. Takođe, uporedo, predaje i orkestraciju na Univerzitetu muzike u Karlsruheu. Većina njegovih djela je prilagođena izvođačima, gdje često koristi scenske elemente i akustični prostor kao muzički parametar. Vitove kompozicije su brzo stekle priznanja na velikim festivalima i koncertnim salama. Ostvario je saradnju sa renomiranim ansamblima: Njujorška filharmonija, Škotski simfonijski orkestar BBC-a, Moderni ansambl i kamerni hor RIAS. U periodu 2020/21. godine je dobio veliko priznanje za djelo “Begehren – zersplittert”, koncert za harfu i gudače, gdje je dvanaest najviših žica harfe podešeno mikrotonalno. Svjetska premijera je bila u simfonijskoj koncertnoj sali Kölner Philharmonie (Kolonja, Njemačka) u izvedbi soliste Mariona Ravota i Kamernog orkestra iz Minhena. Takođe je izvedeno na festivalu “Novi horizonti” u francuskom gradu Eks an Provans, gdje je kompozitor bio i u ulozi dirigenta. Kao strastveni teniser, Vito je često bio insipiran sportom stvarajući opsežnu seriju radova na temu tenisa, uključujući djelo Promjena za instrumentalne grupe i orkestar (2011). Među njegovim značajnim djelima se izdvajaju: opera “Orlando. The Castle”; orkestarska djela The Voice of Battaros (2020), Runaround (2014), Übürall (2013), Restrung (2012), Warm-up (2012), Top Spin (2011), Stand up!; poluscenska kompozicija “Insideout”; konceptualno djelo “Der Verwandler” koje je inspirisano alhemicarem Johanom Fridrihom Botgerom, koji je izumio evropski procelan. U kompoziciji su zastupljena porcelanska zvana i duvački instrumenti, posebno izrađeni za nastup u saradnji sa fabrikom porcelana u Majsenu. Dobitnik je brojnih priznanja i nagrada: Claudio Abbado Composition Prize, priznanje grada Štutgarta, Prešernove nagrade. Takođe je dobitnik stipendija: Villa Massimo (Rim), Akademija umjetnosti (Berlin) i ZKM (Karlsruhe) i dr. Snimci djela Vita

Žuraja objavljeni su, između ostalih, od strane izdavačkih kuća Capriccio i Neos, a CD sa njegovim radom objavio je i Vergo u okviru edicije za savremenu muziku Njemačkog muzičkog savjeta.

Djelo **Etouffée** je posvećeno pijanistkinji Mariji Skender koje se može posmatrati kao etida za preparirani klavir. Naslov se odnosi na određenu tehniku koja se koristi pri sviranju na harfi, koja uključuje prigušivanje svake žice prstima odmah nakon trzaja istih. Slična boja zvuka može se postići prigušivanjem žica unutar klavira i Žuraj je to uspio postići koristeći patafiks. Prema instrukcijama, tim materijalom pokrivena su sve žice osim četrnaest tonova. Na ovaj način instrument se transformiše i klavirski zvuk poprima dva različita sloja, u kojem se za centralnu ulogu bore trajni i eterični zvuci sa prigušenim zvucima, koji su sami neka vrsta hibrida između ksilofona i kompleta javanskih gongova koji fluidno kreiraju oscilacije, loop-ove i hodajuće basove.

Dino Rešidbegović (1975) se školovao u Sarajevu i Beču. Diplomirao je i magistrirao kompoziciju u klasama prof. Hainca Karla Grubera (Heinz Karl Gruber), prof. Wolfganga Lajberta (Wolfgang Liebharta) i prof. dr Rajnera Bišofa (Rainer Bischof); klavir u klasi prof. K.O. Hjuna (K.O. Hyun) i dirigovanje u klasi prof. mr Uroša Lajovica. Takođe je završio magistarske studije kompozicije na Univerzitetu muzike i izvođačke umjetnosti u Beču u klasi prof. Detleva Milera Simensa (Detlev Müller-Siemens), a nakon toga je doktorirao kompoziciju na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu 2016. godine pod mentorstvima prof. dr Igora Karače, kompozicija (Oklahoma State University, Stillwater) i prof. dr Ivana Čavlovića, disertacija (Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu). Dobitnik je nagrada: društva Alban Berg (2000 i 2001), Theodor Körner Preis (2003) i Siemens AG Österreich (2004 i 2005). Od 2006. godine zaposlen je na Muzičkoj akademiji u Sarajevu na Odsjeku za kompoziciju, gdje je unaprijeđen u zvanje vanrednog profesora 2017. godine. Predaje kompoziciju, elektronsku muziku i kontrapunkt. Stalni je član Austrijskog udruženja kompozitora od 2007. godine. Suosnivač je Instituta za savremenu umjetničku muziku (INSAM) gdje je jedan od predstavnika odsjeka Kompozicija i Zvučna laboratorija. Djela su mu izvedena u muzičkim centrima u Evropi, SAD i Japanu, a između ostalog i u koncertnim salama "Musikverein" u Beču kao i Karnegi Holu u Njujorku. Sarađivao je sa Sarajevskom filharmonijom, gudačkim orkestrom

„Dušan Skovran“, simfonijskim orkestrom MAS i ansamblima Pons Artis, Austrian Art, SONEMUS, Trio Magis, Platypus, Duo XO itd. Njegov treći stav Klavirskog koncerta br.1 je uvršten kao filmska muzika u dokumentarni film "Snimatelj" (Cameraperson) režiserke Kirsten Džonson (Kirsten Johnson). Oba klavirska koncerta su uvrštena u svjetsku diskografiju klavirskih koncerata koju je priredio dr Alan Bo. Autor je muzičkog sistema oslobođenog od tonskih visina RMC (Reductional Music Complexity), i sistema notacije elektronske i elektroakustične muzike ARGN (Approximate Reductionist Graphical Notation).

Četiri navedene kompozicije koje čine ciklus klavirskih etida pod nazivom **Visiting Speech Therapist**, konstrukcijski su bazirane na Morzeovom kodu. Svaka etida sadrži različit tekst, koji je ritamski komponovan i skriven u prethodno navedenom kodu. Sve etide su konstrukcija precizno prevedenih simbola alfabeta Morzeovog koda u ritmičke vrijednosti. Ritmičke transformacije istog koda, odnosno njegovih simbola, su u odnosima vremenskih proporcija. Svaki simbol, koji sadrži duge i kratke vrijednosti trajanja u kompoziciji, se tretira kao jednoglasna latentna polifona pojava. Kratke ritmičke vrijednosti su označene kao prvi glas dok su duge dodijeljene drugom glasu, što zapravo čini osnovnu slojevitou strukturu ciklusa. Ciklus je napisan za ozvučeni klavir 2016. godine. Kompozicije sadrže proširene tehnike sviranja klavira. Ove etide navedenog ciklusa pripadaju sistemu RMC (Reductional Music Complexity), oslobođenog tonskih visina, koji je sam kompozitor otkrio, te ga promovise kroz vlastita djela.

Srđan Hofman (1944 - 2021) je osnovne i magistarske studije kompozicije završio na Muzičkoj akademiji u Beogradu u klasi profesora Stanojla Rajičića. U dva maha je bio na kraćim usavršavanjima u inostranstvu (Darmštadt, 1974 i Štuttgart - Keln 1975). Djelovao je kao kompozitor, profesor kompozicije i osnivač i šef Tonskog studija FMU.

Bavio se i teorijskim radom vezanim za problematiku savremene muzike. Opus Srđana Hofmana sačinjavaju brojna orkestarska, vokalno-instrumentalna, kamerna, solistička, horska i elektroakustička djela koja su, sem u okviru redovnih koncertnih sezona, izvođena i na vodećim domaćim i inostranim festivalima, kao što su Muzičko bijenale Zagreb, Svjetski dani

muzike u Njemačkoj, Švedskoj, Rumuniji, Festival elektronske umjetnosti, Finska, Festival elektroakustičke muzike u Buržu, Francuska, BEMUS, Srbija, itd. Hofman je bio član žirija na internacionalnim takmičenjima Muzičke omladine, i žirija za nagradu Stevan Mokranjac. Jedan je od osnivača i prvi selektor programa Međunarodne tribine kompozitora u Beogradu i sekretar nacionalne sekcije Međunarodnog društva za savremenu muziku (ISCM).

Dobitnik je prvih nagrada Tribine kompozitora za djela *Koncertantna muzika* (1994) i *Znakovi* (1995), kao i nagrada Udruženja kompozitora Srbije i Velike plakete Univerziteta umjetnosti u Beogradu. Kompozicija “Šta sam to rekao?” za mješoviti hor je pisana na izabrane stihove iz pjesama “Zašto molim Baija Hue” (Bai Hua), “Volim ovu zemlju Ai Činga” (Ai Qing) i “Zvijezde i ja Čou Šana” (Chou Shan), objavljene u zbirci *Antologija savremene kineske poezije* (Filip Višnjić, Beograd 1994, priredila: Čang Sjanghua/Zhang Xianghua/, prevod sa kineskog: Radosav Pušić).

Kompozicija **Kroz kutije zvuka 2 za klavir i elektroniku**, nastala je 2016. godine kao nastavak djela *Kroz kutije zvuka 1* za klarinet, violinu i klavir. Ove kompozicije se mogu izvoditi i u nizu, kao diptih povezan krajem prvog „stava”, koji je ujedno i početak drugog. Kutiju shvatam kao jasno omeđen (i tim međama definisan) zatvoreni prostor u kojem čuvamo dokumenta, bilješke, fotografije, predmete... vezane za određenu svrhu ili upotrebu, ili one koje se odnose na neku osobu, neki događaj, vremenski period... Zvuk se pak rasprostire slobodno i nepredvidivo, a ako može biti „uhvaćen”, klasifikovan i smešten u za njega „određenu” kutiju, znači da sadrži neku karakterističnu, prepoznatljivu osobenost kojom se ukazuje na neki žanrovski, ili stilski manir. (S. Hofman) Kompozicija *Kroz kutije zvuka 2* (kao i diptih čiji je ona drugi dio), građena je od nekoliko jednostavnih motiva koji u svom nepredvidivom, naizgled asinhronom prostiranju, povremeno „upadaju” u kutije različitih, diskretno evociranih muzičkih stereotipa. Zvučni sadržaj djela ostvaruje se „na licu mjesta”, kombinovanjem procesovanja zvuka koji proizvodi akustični klavir, pripremljenih elektronskih sekvenci i direktnog „sviranja” na kompjuteru putem MIDI klavijature.

Srdan Hofman

Margareta Ferek Petrić (1982) se obrazovala na Univerzitetu za muziku i primjenjene umjetnosti u Beču, kod Ivana Erode (Ivan Eröda), Čej Černovin (Chaye Czernowin) i Klaus Petra Satlera (Klaus Peter Sattler). Dobitnica je “Univerzitetske redovne stipendije” (2005/06) i fondacija: Viktor Bunzl (2007/08),

Czibulka (2008), Home Suisse (2006-09), Thyll-Dürr (2009/10). Dobitnica je takođe stipendije Austrijskog Ministarstva kulture (2012), radne stipendije iz kancelarije austrijskog saveznog kancelara (2013/14/15/17), te državne stipendija za kompozitore (2016). Predstavljena je na autorskom koncertu u Zagrebu, u Koncertnoj dvorani “Vatroslav Lisinski” na poziv udruženja “Muzičke staze”. Dobitnica je nagrada: “Theodor Körner” za orkestarsku kompoziciju “Take 7” (2011) kao i nagrada grada Beča. Margareta je napisala veliki broj djela za solo instrumente, kamerne sastave, vokalne i orkestarske kompozicije, kao i djela za pozorište i big band. Njene kompozicije su redovno izvodili ugledni ansambli i muzičari širom svijeta. Sarađivala je, između ostalog, sa Muzičkim bijenalom Zagreb, festivalom Donaufestival Strudengau, Tribinom u Opatiji, umjetničkim kolektivom SNIM; ansamblima: Die Reihe, Reconsil, Platypus, Kontrapunkte, TENM, Klingekunst, Chromoson, kvartet Koehne, kvartet Papandopulo, Trio GIG, pijanistkinjom Marijom Radutu, itd. Njena muzika je objavljena na albumima u izdanju Decca Records i Croatia Records. Margaretine ideje odlikuju različiti aspekti: ironično tretiranje muzičkih estetika iz prošlosti, igra novih eksperimentalnih instrumentalnih tehnika, živa ritmička kretanja i balkanski melos, metaforičko fragmentiranje drugih umjetničkih oblika kroz zvuk, sa ciljem postizanja auditivne raznolikosti, te mentalne slobode i poruke humanizma kroz muziku. Od 2015. je članica odbora društva za savremenu muziku u Austriji – (ÖGZM), a od 2016. redovna članica Hrvatskog društva skladatelja (HDS).

Djelo **I Repeat Myself While Under Stress** posvećeno je pijanisti Alfredu Ovallesu (Alfredo Ovalles) i predstavlja prvi dio trilogije Stress. Inspirisana pjesmom Indiscipline King Crimsona, Ferek-Petrić se kroz ovo djelo bavi pojavama introverzije, ekstroverzije, ali prije svega - pojmom vremena. Uloga metronoma na kraju djela predstavlja teatralnu tačku i simbol vremena koje ne možemo zaustaviti. Njen muzički jezik istovremeno donosi tradicionalno pojmanje virtuoziteta pri sviranju klavira i izučavanje zvučnih mogućnosti koristeći cijelo tijelo klavira. U tom smislu spajaju se tradicija i noviji pristupi instrumentu. Ovo njeno djelo je, kako kroz osmijeh kaže Ferek-Petrić “pokušaj pobjede nad vremenom u svakom smislu.”

Kompozitorica **Ana Pandevska** (1985) je počela svoje obrazovanje vrlo rano. Kao srednjoškolka je boravila dva mjeseca u SAD, što je predodredilo njenu budućnost. Studirala je kompoziciju na Muzičkoj akademiji u Skoplju, u klasi profesorica Goce Kolarovski i Jane Andreevske, gdje je diplomirala 2010. godine.

Prošle godine Savez kompozitora Sjeverne Makedonije (SOKOM), u sklopu svoje produkcijske djelatnosti, izdao je prvi originalni CD kompozitorke pod nazivom “Ana Pandevska - iz kompozitorskog opusa”.

U svojim brojnim kompozicijama Pandevska se predstavlja kao autorka koja preferira polistilistiku i multigrain, a koja nema niti složen niti osobito preferira bilo koji stil koji je obilježio muzičku umjetnost. Otuda i njen interes za folklor, džez, posljednjih godina - za elektroakustičku muziku, kao i za mnoge druge stilske i izražajne pravce, napominje muzikolog Marko Kolovski u dijelu teksta objavljenom na naslovnica prvog izvornog CD-a Ane Pandevske.

Muzika koja je dio ovog izdanja je samo mali segment svega što je kompozitorica napisala posljednjih godina. CD sadrži osam kompozicija napisanih od 2015. do 2021. godine. Napravljen je izbor djela za solo klavir, klavir četveroručno, kao i kamerna i orkestrska djela. Muzika je elektroakustična i godinama se izvodila mnogo puta na raznim koncertima i festivalima. Nekim od njenih kompozicija dodijeljene su prve i druge nagrade na takmičenjima za kompozitore.

Djelo **Dunja i Darin za klavir i elektroniku** nastalo je 2014. godine i predstavlja ciklus koji se sastoji od pet djelova za klavir i traku, gdje se svaki dio može tretirati kao samostalna kratka forma. Pandevska kroz ovo djelo želi „ozvučiti” odnos majke i djeteta, prikazujući ga kroz segment razvojne psihologije u kojoj roditelj ima važnu ulogu u razvijanju inteligencije djeteta kroz igru. Dunja i Darin je programska kompozicija i Pandevska eksplicitno iskazuje svoju inspiraciju i ideju predstavljenu kroz mogućnosti koje nudi savremena tehnologija i muzička tradicija, koja daje tzv. elektroakustička formacija. Zbog repetitivnosti motiva jasan je uticaj minimalizma i elektronske ambijentalne muzike. Pandevska elektronsku traku tretira kao sastavni dio razvoja muzičke misli kroz stalne imitacije akustičnog klavira, tako da se na trenutak slušalac može zapitati odakle zapravo dolazi boja klavira tokom izvođenja djela. Ana se ne krije iza elektronike i moderne tehnologije, naprotiv, oživljava i pravi organski spoj savremene tehnologije i strogih klasičnih pristupa.

Svita za klavir, elektroniku i video **Yu-topia**, nastala je kroz pedagošku praksu Marije Mitrović, koja u svom radu podstiče kreativnost i stvaralaštvo mladih. Inspirisana ovogodišnjom temom festivala Forte piano, Marija je željela da nađe način da ozvuči utopije svojih đaka, njihove imaginacije savršene države – mjesta ka kome težimo. Nakon različitih kreativnih procesa, njeni učenici komponuju i izvode svoje male kompozicije koje odražavaju njihove ličnosti i čiste percepcije njihovih stvarnosti. Po Marijinom shvatanju, ovo djelo je takođe reakcija na zapostavljenost smjera kompozicije, a samim tim i nedostatak novih generacija mladih kompozitora u Crnoj Gori; upravo zato najmlađi predstavljaju Crnu Goru u ovoj (post)jugoslovenskoj zvučnoj paleti 2014 - 20**.

Yu-topia je odraz njene želje da savremena klasična muzika procvjeta na zajedničkom/regionalnom kulturnom prostoru, u nadi da dolazi vrijeme kada se piše nova tradicija.

Marija Mitrović (Bar, 1994) je interdisciplinarna umjetnica i pijanistkinja posvećena izvođenju klavirskog repertoara druge polovine 20. i prve decenije 21. vijeka. Nakon što je diplomirala na katedri za klavir na Muzičkoj akademiji na Cetinju 2017. godine, u klasi prof. Bojana Martinovića, dobila je evropsku stipendiju i nastavila

studije u Ljubljani i Dizeldorfu, gdje je magistrirala na temu savremenog pijanizma u klasi profesora Vladimira Mlinarića i Jana Boguslava Strobela. Nastupala je na brojnim međunarodnim manifestacijama među kojima su: Internacionalni koncert Trst-Udine, 2017; Ekspanzije klavirskog zvuka u Kazinskoj dvorani u Ljubljani, 2018; Dani klavira muzičkog konzervatorijuma “Robert Šuman” u Dizeldorfu 2018; Internacionalni koncert pijanista u Sint Niklasu (Belgija), 2019. Pored toga, članica je slovenačkog ansambla Stère, koji izvodi savremenu klasičnu muziku.

Pored pijanističkih izvođačkih angažmana, Marija je uređivala program na Muzičkom Festivalu Ljubljana 2018. i 2019. (projekat ABECEDA pod mentorstvom Dre Hočevara), učestvovala kao govornica na konferenciji enCORE - Novi pristupi klasičnoj muzici, u Berlinu, 2019. i osnivačica je multimedijalnog projekta Homocordia Disapiens koji je realizovala u saradnji sa konzervatorijumom za muziku i medije “Robert Schumann” u Dizeldorfu. Bavi se takođe komponovanjem i istraživačkim radom. Njen rad pod nazivom Transmedijal (r)evolution: {SinOsc.ar (400, 800, 0, 0.1) multisensory. experience}.play; prvi put je objavljen 2020. godine, u četvrtom izdanju časopisa INSAM (Institut za savremenu umjetničku muziku). U aprilu 2021. godine, prvi put je izlagala svoj rad na temu “Savremeni pijanizam i upotreba novih tehnologija – put ka promjeni pedagoške paradigme”, na drugom međunarodnom simpozijumu iz oblasti muzičke pedagogije u Crnoj Gori - Simped: Izazov, inspiracija, kreacija. Septembra 2021. godine, izabrana je za predstavnika Crne Gore u muzičkoj rezidenci OneBeat koji organizuje Biro za obrazovanje i kulturu Vlade SAD i Found Sound Nation, krilo organizacije Bang on a Can, koja afirmiše inovativnu muziku širom svijeta. Njeno audio-vizuelno djelo Yu.spectrum biće premijerno izvedeno krajem februara u Sankt Petesburgu, u pozorištu Aleksandrinski u okviru ciklusa koncerata Noiseroom - Nova scena Ilije Pučeglazova. Pored izvođenja savremenog pijanističkog repertoara, Marija se bavi klavirskom pedagogijom; od 2020. godine, predaje u Umjetničkoj školi za muziku i balet “Vasa Pavić” u Podgorici i u Muzičkoj školi “Dara Čokorilo” u Nikšiću.

Na festivalu Forte piano pijanistkinja Marija Mitrović učestvuje drugi put zaredom.

Izdavač

Kulturno-informativni centar “Budo Tomović”

Za izdavača

Snežana Burzan, direktorica

Urednica

Maja Popović

Saradnica

Slobodanka Bobana Dabović Đurić

Dizajn

Damir Murseljević

Štampa

Golbi print

Tiraž

100

Organizator zadržava pravo izmjene programa

